

Evaluatie- en optimalisatieonderzoek 2018

Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel

AFVALINZAMELING
LAND VAN CUIJK EN BOEKEL

Aanleiding onderzoek

- Nieuwe inzameling per 1 februari 2017
- Aflopende contracten voor de inzameling en verwerking van afval op 31 december 2019
- Mogelijkheid verlenging BCA met 2x een jaar
- Voldoet de huidige systematiek?

Onderzoeken

- Benchmark huishoudelijk afval
(peiljaar 2017)
- Tevredenheidsonderzoek inwoners
(uitgevoerd 25 mei - 24 juni 2018)
- Sorteeraanalyses blauwe tariefzak en PMD zak
(uitgevoerd juli 2018)

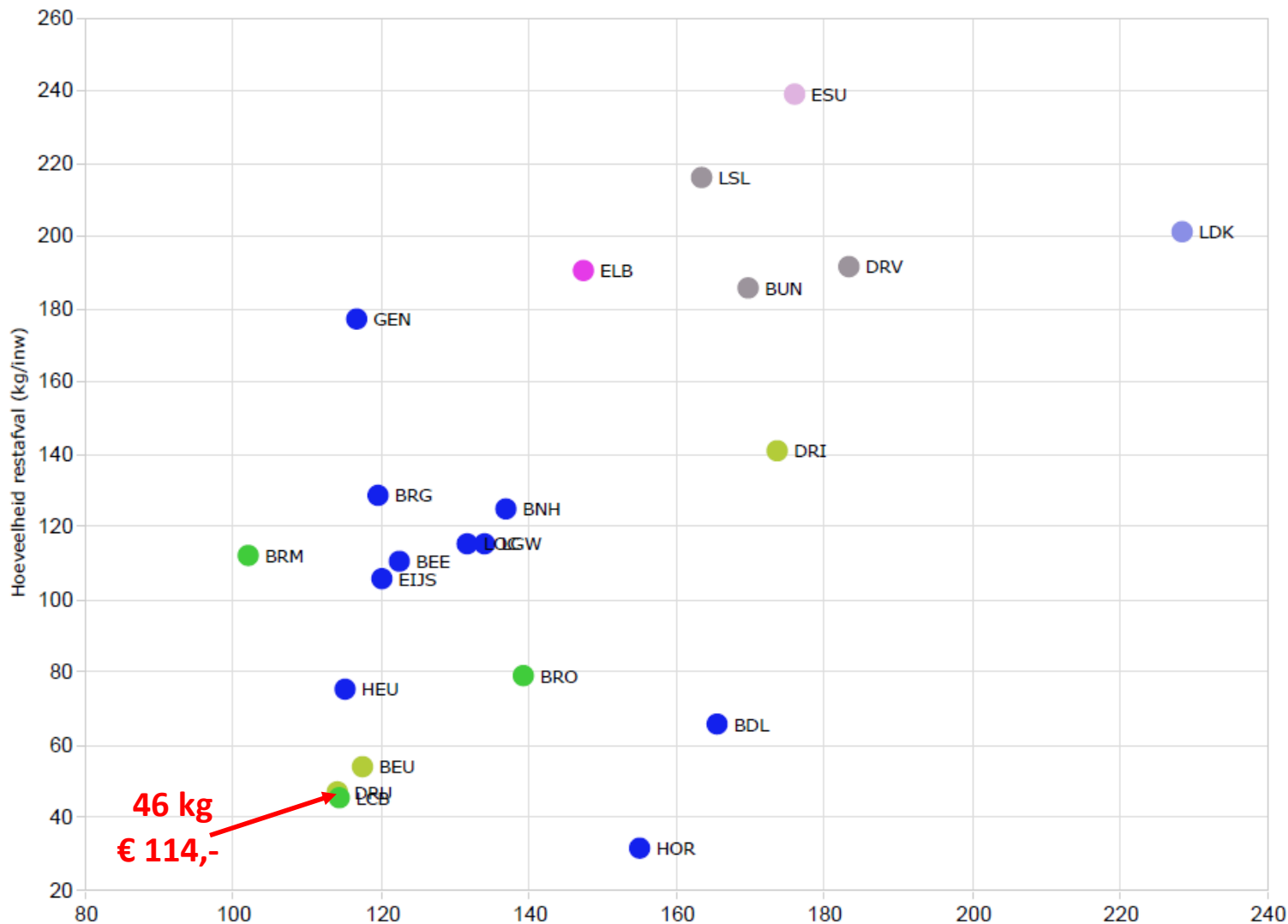
Benchmark

Prestatiegebieden binnen de afvaldriehoek

Benchmark

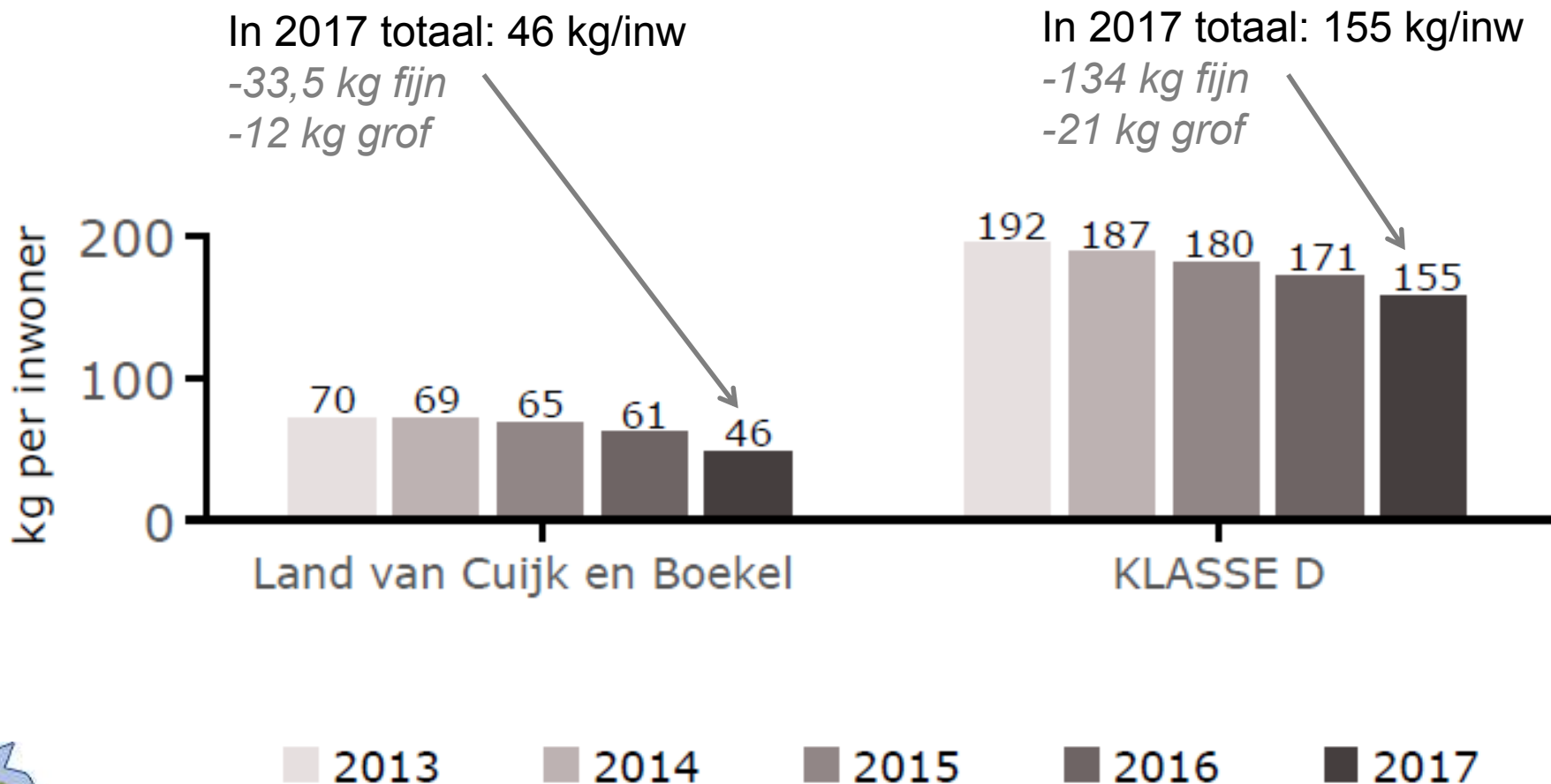
resultaten milieu en kosten op hoofdlijnen

46 kg
€ 114,-

Benchmark milieu

NL gemiddeld 2017: 211 kg/inw (181 kg fijn en 30 kg grof) (bron CBS) 6

Afvalbeheerkosten

2017	gemiddeld Land van Cuijk en Boekel (€/huishouden)	gemiddeld klasse D (€/huishouden)
kosten inzameling	€ 106	€ 94
kosten verwerking	€ 25	€ 50
flankerend beleid (indirecte kosten)	€ 27	€ 31
Inzamelvergoedingen Afvalfonds	-€ 44	-€ 40
Totaal	€ 114	€ 148

Blauwe tariefzakken

Ontwikkeling tariefzakken					
	gemiddeld aantal tariefzakken per huishouden per jaar		prijs per tariefzak [€]	gemiddelde kosten tariefzak per huishouden [€/huishouden/jaar]	
2008	39		€ 1,10	€ 42,90	
2009	30		€ 1,10	€ 33,00	
2010	24		€ 1,10	€ 26,40	
2011	25		€ 1,10	€ 27,50	
2012	22		€ 1,10	€ 24,20	
2013	22		€ 1,10	€ 24,20	
2014	22		€ 1,10	€ 24,20	
2015	19		€ 1,10	€ 20,90	
2016	17		€ 1,25	€ 21,25	
2017*	2,3	30 liter zak	€ 0,625	€ 1,41	totaal € 16,25
	12	60 liter zak	€ 1,25	€ 14,84	

*aantallen zijn gebaseerd op het aantal verkochte tariefzakken aan detaillisten in 2017

Blauwe tariefzakken

- gemiddeld gebruik tariefzakken in 2017 factor 3 lager dan in 2008
- ruim 2,5x minder kosten voor aanschaf

- oorzaken:

- PMD inzameling
- wekelijkse inzameling gft-afval
- inzameling restafval 1x per 4 weken

Benchmark dienstverlening

Dienstverlening

Score dienstverlening grondstoffen	409	277	●
------------------------------------	-----	-----	---

Score voor de omvang van het servicepakket:

- haal- en brengmogelijkheden voor grondstoffen (gft, plastic, papier, textiel, etc)
- haal- en brengmogelijkheden voor restafval
- de beschikbaarheid van de milieustraat (openingstijden en aantal fracties)
- Hoge score door:
 - wekelijkse inzameling van gft-afval
 - Relatief veel brengvoorzieningen (glas, textiel, milieustraten)
 - Veel gescheiden afvalstromen

Benchmark

LvCB presteert bovengemiddeld

- Hoog scheidingspercentage: **93%** (klasse D 72%)
 - Weinig restafval: **46** kilogram inw (klasse D 155 kg/inw)
 - Kosten zijn laag: **€114,-** per huishouden (klasse D €148,-)
 - Dienstverlening is hoog: **409** punten (klasse D 277 punten)
 - Voorzieningen niveau is goed
 - Regie is bovengemiddeld: **14** punten (klasse D 12 punten)
- (Beleidsregie, burgerregie, informatiesturing, opdrachtgeversregie)

Tevredenheidsonderzoek

- 3.100 verzonden enquêtes
- respons 33% = statistisch representatief
- Ruim 93% van de inwoners is tevreden (62,3%) of zeer tevreden (30,8%)
- Gemiddeld rapportcijfer: **7,9** (gelijk aan 2015)

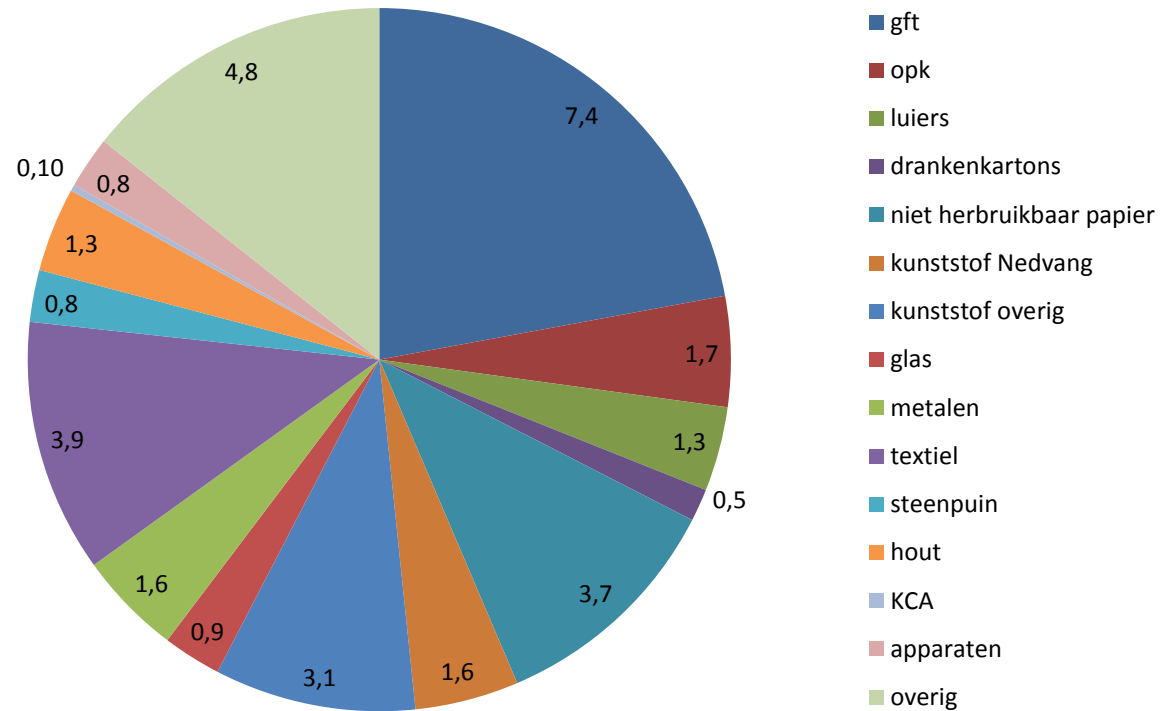
Tevredenheidsonderzoek

- Bijna alle respondenten (zeer) tevreden over wekelijkse inzameling gft-afval
- Papieren communicatiemiddelen, zoals afvalkalender blijven belangrijk

Samenstelling restafval blauwe tariefzak 2018 (kg/inw/jr)

BCA 2017: gemiddeld
33,5 kg fijn restafval
per inw/jr

Klasse D 2017:
4x zoveel fijn restafval:
gem. 134 kg/inw/jr

Samenstelling restafval blauwe tariefzak 2018 (kg/inw/jr)

	Benchmark 2017 gemiddeld klasse D [kg/inw/jr]	BCA 2018 [kg/inw/jr]
GFT (keukenafval/etensresten)	50	7,4
Herbruikbaar opk	10	1,7
PMD	16	3,7
Glas verpakkingen	5	0,9
Textiel	7	3,9
Overig	46	15,9
totaal	134	33,5

Samenstelling restafval BCA

door de jaren heen

Voornaamste fracties	2012	2015	2018
	kg/inw	kg/inw	kg/inw
GFT-afval	20,5	15,4	7,4
oud papier en karton	4,4	2,8	1,7
luiers	2,8	2,6	1,3
drankkartons	3,3	1,3	0,5
kunststof verpakkingen	2,8	2,8	1,6
glas	1,8	1,2	0,9
metalen incl. verpakkingen (blik)	3,4	2,9	1,6
textiel	3,1	3,6	3,9
Totaal fijn restafval	55	48	33,5

Inzameling per 1 februari 2017

- 1x per 4 weken inzamelen van blauwe tariefzak voldoet:
 - *Dienstverlening: gem. 1 tariefzak per huishouden per 4 weken*
 - *Milieu: minder restafval, meer grondstoffen*
 - *Kosten: lagere inzamel- en verwerkingskosten, minder tariefzakken*

Inzameling per 1 februari 2017

- Onderzoek naar zwerfafval 2 externe bureaus.
- Conclusies:
 - Wijziging géén effect op zwerfafval
 - Zwerfafvalsituatie komt overeen met vergelijkbare gemeenten
 - Landelijk onderzoek: diftar positief effect op zwerfafval (minder zwerfafval in diftar gemeenten)

Conclusies

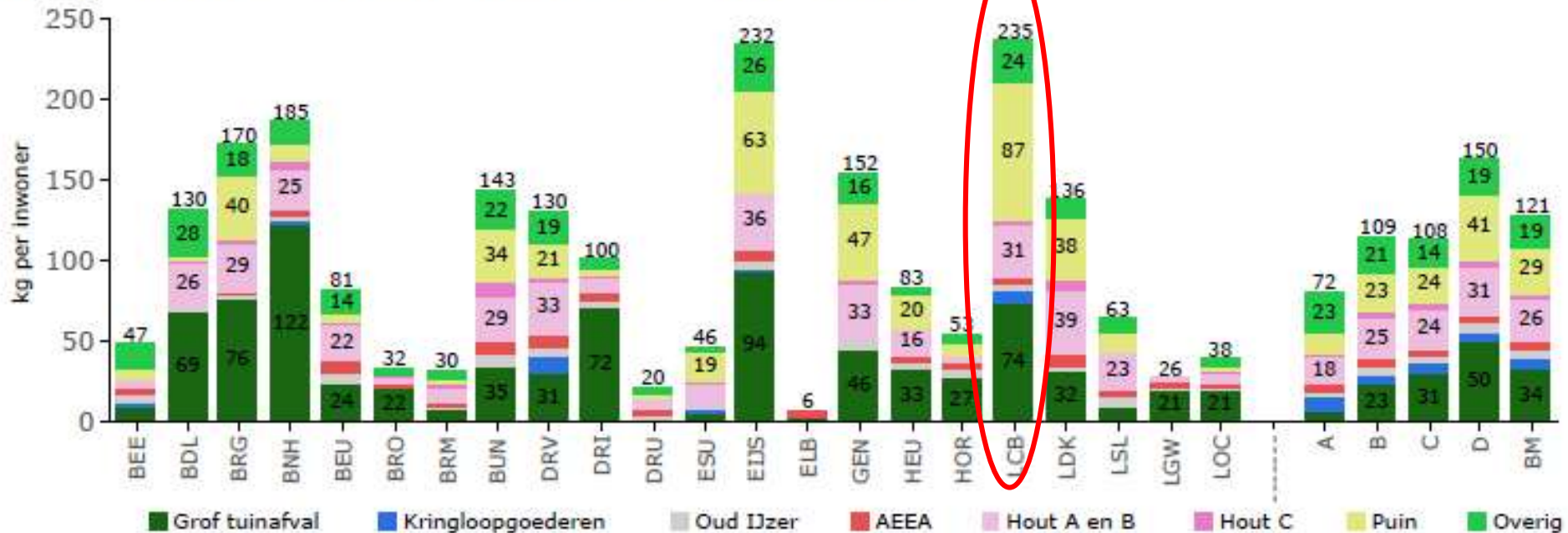
- LvCB voldoet ruim aan de landelijke VANG-doelstelling (75% afvalscheiding en maximaal 100 kilogram restafval per inwoner):
 - ✓ Weinig restafval (2017: 46 kg/inw)
 - ✓ Hoog scheidingspercentage (2017: 93%)

Oorzaken: diftar (blauwe tariefzak) en flankerend beleid

- Inwoners zijn tevreden (93%)
- Lage kosten voor de afvalinzameling en –verwerking (€114,-)
- Gevolg: verbetering wordt steeds kostbaarder
- Huidig systeem voldoet, maar kan op bepaalde punten geoptimaliseerd worden

Grof afval (milieustraten)

Hoeveelheid gescheiden GHA (kg/inwoner)

- Relatief veel kg gescheiden grof afval (tuinafval en puin) resulteert in relatief hoge kosten op milieustraten.
- Maar is nog altijd voordeliger dan te verbranden als restafval!

Kosten en opbrengsten per stroom (fijn afval)

fijn huishoudelijk afval	tonnage [ton]	inzamelkosten [omgerekend naar € / ton]	verwerkingskosten/opbrengsten [€/ton]	totaal [€/jaar]
restafval (tariefzak)	3.298	€ 102,70	€ 119,66	€ 733 347,98
gft-afval*	20.431	€ 44,02	€ 32,29	€ 1 559 005,87
PMD*	3.432	€ 157,92	-€ 110,00	€ 164 462,40
textiel	750	€ 0,00	-€ 410,00	-€ 307 500,00
KCA	159	€ 600,63	€ 249,00	€ 135 091,00
glas	2.419	€ 37,23	-€ 16,75	€ 49 543,36
oud papier	5.378	€ 44,34	-€ 105,99	-€ 331 524,00
luiers*	720	€ 80,56	€ 105,95	€ 134 284,00
Totaal	36.587			€ 2 136 710,61
<i>wat als alles <u>verwerkt</u> als restafval? 36.587 ton * € 119,66</i>				€ 4 378 002,81
verschil				€ 2 241 292,20
per huishouden (42.912)				€ 52,00

*exclusief inzamelmiddelen

Conclusie: afval scheiden loont!

Kosten en opbrengsten per stroom (grof afval)

grof huishoudelijk afval (milieustraten)	tonnage [ton]	kosten/opbrengsten verwerking incl. logistiek [€/ton]	totaal [€/jaar]
a hout	98	€ 69,95	€ 6 855,10
a+b-hout	1893	€ 96,06	€ 181 841,58
asbest	221	€ 115,25	€ 25 470,25
b hout	1047	€ 96,06	€ 100 574,82
c hout	272	€ 94,94	€ 25 823,68
dakleer	140	€ 148,73	€ 20 822,20
eps piepschuim	8	€ 377,14	€ 3 017,12
gips	92	€ 85,00	€ 7 820,00
grond	796	€ 33,87	€ 26 960,52
harde kunststof	154	€ 68,81	€ 10 596,74
ijzer/metalen	292	-€ 6,76	-€ 1 973,92
papier	185	€ 13,92	€ 2 575,20
puin (hard)	8534	€ 12,14	€ 103 602,76
zacht puin (gasbeton)	199	€ 50,04	€ 9 957,96
tuinafval groenstraat	4961	€ 23,71	€ 117 625,31
tuinafval minimilieustraten	2239	€ 64,25	€ 143 855,75
grof restafval	1854	€ 104,63	€ 193 974,75
totaal	22985		€ 979 399,82
<i>wat als alles <u>verwerkt</u> als grof restafval? 22.985 ton * € 104,63</i>			€ 2 404 805,63
verschil			€ 1 425 405,81
per huishouden (42.912)			€33,00
Inrichten milieustraat Haps	€ 125 125,08	vast bedrag	
Inrichten 7 mini-milieustraten	€ 108 222,60	vast bedrag	
huur groenstraat	€ 41 211,98	vast bedrag	
compost	€ 21 893,27	bedrag per ton	
personeel milieustraten (inhuur IBN)	€ 195 000,00	inzet afhankelijk van bezoekersaantallen	

Conclusies: vrijwel alle recyclebare stromen kosten geld. Afval scheiden loont!²²

Toename kosten

Landelijk:

- toename sorteerkosten en afzet PMD
- landelijke afname vergoedingen kunststof
- verhoging afvalstoffenbelasting € 13,21 -> € 31,39 per ton
- toename verwerkingskosten (met name) hout en tuinafval

BCA specifiek:

- meer gft-afval gescheiden ingezameld -> hogere verwerkingskosten
- minder gebruik tariefzakken dan begroot (25% minder restafval)

Maatregelen

- BCA heeft kritisch gekeken naar:
 - 1) beïnvloedbare sturingsmogelijkheden op kosten.
- beperkte mogelijkheden (lage afvalbeheerkosten) en contractuele verplichtingen.
- 2019 onderzoek aantal en efficiëntie (mini)milieustraten.

2) beïnvloedbare sturingsmogelijkheden op inkomsten

Eén maatregel: tarief op milieustraten

- Meer gerechtvaardigde verdeling van kosten: de aanbieder betaalt.
- Beleid omliggende gemeenten.
- Toename kosten stromen.

Compromis tarief tuinafval

- Tarief tuinafval van € 7,50 per ½ m³ naar € 7,50 per 2 m³ (9 juli 2018)
- Drie gemeenten voor en drie tegen afschaffing tarief tuinafval.
 - Periode te kort en onvoldoende beschikbare informatie om goed te kunnen evalueren en tarief volledig af te schaffen (11 oktober)
- Monitoring eventuele randverschijnselen:
 - Illegale dump
 - Verschuiving tuinafval van milieustraten naar gft-afval in kliko
 - Alternatieve routes (thuis composteren en versnipperen)
 - Bezoekersaantallen milieustraten
 - Hoeveelheden, kosten en inkomsten
- Evaluatie (voorjaar 2019)
- Heroverweging BCA eerder genomen besluit.

Discussie nog niet van tafel

Compromis tarief tuinafval

- Tarief tuinafval van € 7,50 per ½ m³ naar € 7,50 per 2 m³
- Verschuiving € 540.000,- van directe bijdrage inwoners naar bijdrage gemeenten op basis van inwoneraantal.
- Totale toename bruto gemeentelijke bijdrage:
 - 1^e herziening begroting 2018: € 15,- per huishouden (€ 6,60 per inwoner) t.o.v. oorspronkelijke begroting 2018
 - Ontwerp begroting 2019: € 12,92 per huishouden (€ 5,65 per inwoner) t.o.v. oorspronkelijke begroting 2018
- Verwachte inkomsten tuinafval (€ 7,50 per 2 m³): € 180.000,-
- Indien via afvalstoffenheffing:
 - gemiddeld € 4,20 per huishouden
- Indien PMD zakken belasten:
 - ≈ € 1,50 per rol (10 stuks);
 - Leidt tot meer restafval en hogere verwerkingskosten.

Aanbevelingen

- Continueer inzameling van:
 - restafval in blauwe tariefzak 1x per 4 weken
 - gft-afval 1x per week
- Continueer duurzaamheideisen aan inzamelvoertuigen (minimaal Euro V), meer punten voor schonere voertuigen
- Meer communicatie over afvalscheiding en preventie (vooral etensresten en PMD)
- Geef voorlichting over gewenste inhoud PMD zak en hoe de kwaliteit verder te verbeteren.

Kansen

Doe onderzoek naar:

- het geheel vervangen van de 60 liter tariefzak door de kleinere variant
- de (mini)milieustraten: zijn deze optimaal of kunnen deze verbeterd worden (efficiënter)?
- duurzame mobiliteit: rijden op (bio)gas uit gft-afval, waterstof of elektrisch?
- demontage van grof restafval
- aanvullende machinale nascheiding van fijn restafval

Dank voor uw aandacht

Heeft u vragen?

AFVALINZAMELING
LAND VAN GUIJK EN BOEKEL